

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235

KIN:6977506705, e-mail :pzygouris@gmail.com

E-mail: pzygouris@gmail.com

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Με το αρ. πρωτ. εισ. της Ε.Δ.Ε.Υ.Α. : 2545/14-11-2019 έγγραφο ετέθη από τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης- Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) το κάτωθι ερώτημα προς γνωμοδότηση:

«Κατά πόσο τις παροχές σε είδος (ένδυση – υπόδηση) και το γάλα δικαιούται και το προσωπικό ορισμένου χρόνου (έκτακτο προσωπικό), ενόψει του ότι στο άρθρο 1 της ΣΣΕ αναφέρεται ότι στις διατάξεις της, υπάγεται το τακτικό και δόκιμο προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. της χώρας»

Επί του ανωτέρω τεθέντος ερωτήματος προσήκει κατά τη γνώμη μου η εξής απάντηση.

Σύμφωνα με την **Κλαδική ΣΣΕ Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α. 2009 , άρθρο 8**, ορίζεται ότι:

«ΑΡΘΡΟ 8

Παροχές σε είδος

Στους εργαζόμενους που υπάγονται στην παρούσα σύμβαση χορηγούνται τα ακόλουθα είδη ένδυσης ατομικής προστασίας. Χειμερινή ένδυση, που χορηγείται μέχρι την 1η Οκτωβρίου εκάστου έτους: Δύο (2) παντελόνια τύπου τζιν, δύο (2) υποκάμισα τύπου φανέλα, ένα (1) πουλόβερ, ένα (1) μπουφάν

και ένα (1) ζευγάρι μπουτάκια με επένδυση. Θερινή ένδυση, που χορηγείται μέχρι 1η Ιουνίου εκάστου έτους: Δύο (2) παντελόνια τύπου τζιν, δύο (2) υποκάμισα κοντομάνικα, ένα (1) μπουφάν τύπου τζιν θερινό και ένα (1) ζευγάρι μπουτάκια χωρίς επένδυση. Στις διαδικασίες προμήθειας των ειδών ένδυσης θα συμμετέχει και εκπρόσωπος των εργαζομένων. Οι Δ.ΕΥ.Α. σε συνεργασία με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, σε περίπτωση αδυναμίας χορήγησης των ειδών ένδυσης μέσα στις τακτές προθεσμίες, ή γιατί έτσι το συμφωνήσουν μπορούν να καταβάλλουν εξ ολοκλήρου την αξία τους σε χρήμα. Οι υπηρεσίες οφείλουν να εφοδιάζουν επιπλέον τους εργαζόμενους με τον απαραίτητο εξοπλισμό εργασίας σύμφωνα με το Π.Δ. 395/1994, καθώς και το προβλεπόμενο από το Π.Δ. 396/1994 είδη ατομικής προστασίας ανάλογα με την εργασία τους (φόρμες, προειδοποιητικά γιλέκα, αδιάβροχα κ.λ.π.) Οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να χρησιμοποιούν όλον τον παρεχόμενο από τις υπηρεσίες εξοπλισμό. **Σε αντίθετη περίπτωση ο εργαζόμενος καμία ευθύνη δεν φέρει σε οτιδήποτε συμβεί στις εγκαταστάσεις, είτε στο προσωπικό, είτε στον εαυτό του.** Στους εργαζόμενους της παραγράφου 10 του άρθρου 5 χορηγείται ποσότητα γάλακτος ενός (1) λίτρου ανά ημέρα.»

Σύμφωνα με την **αποφ. 314/2017 του Κλιμάκιου Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου** κρίθηκε ότι :

«Συνεπώς επιβάλλεται πλέον η χορήγηση αποκλειστικά και **μόνο σε είδος** τόσο του **εξοπλισμού εργασίας** που προβλέπεται στο π.δ. 395/1994 και των **ειδών ατομικής προστασίας** που προβλέπονται στο π.δ. 396/1994 **όσο και των προβλεπόμενων** στο άρθρο 8 της από 28.5.2009 Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας μεταξύ της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης και της Π.Ο.Ε. – Δ.Ε.Υ.Α. **ειδών χειμερινής και θερινής ένδυσης, καθόσον και αυτά, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη της εν λόγω Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αποτελούν είδη ένδυσης ατομικής προστασίας και επομένως χορηγούνται στους εργαζομένους των Δημοτικών**

Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης για τη διασφάλιση της υγιεινής και της ατομικής τους προστασίας και την ασφαλή εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθεται.

Σύμφωνα με το **άρθρο 97** του ν. **4483/2017** τα **Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)** και το **γάλα** των ετών 2012, 2013, 2014, 2015 και 2016, που προβλέπονται στην αρ. 53361/11.10.2006 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και δεν έχουν χορηγηθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αποτιμώνται σε χρήμα, σύμφωνα με την τιμή διαγωνισμού που προκηρύχθηκε ή άλλου διαγωνισμού προγενέστερων ετών που είχε λάβει χώρα για την προμήθεια των ίδιων ειδών και αποδίδονται με τις εξής προϋποθέσεις: α. να αναγνωρίζεται η οφειλή προς τον εργαζόμενο από τον οικείο Ο.Τ.Α, β. να υπάρχουν οι αντίστοιχοι κωδικοί και πιστώσεις στους προϋπολογισμούς των Ο.Τ.Α. των ετών καταβολής, γ. να μπορεί να πραγματοποιηθεί η καταβολή τους, σε έως και τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις. Οι δικαιούχοι, οι οφειλές, ο αριθμός των δόσεων, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού ή Διοικητικού Συμβουλίου κάθε Ο.Τ.Α., η οποία λαμβάνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Παράλληλα ορίζεται ότι από την έναρξη ισχύος του ν. **4483/2017** (ήτοι από την 31η -7-2017), δεν επιτρέπεται η αποτίμηση σε χρήμα των **Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.)** και του **γάλακτος** που προβλέπονται στην κοινή υπουργική απόφαση.

Παράλληλα, με τον εν λόγω νόμο ορίστηκε ότι **και οι εργαζόμενοι με συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου, καθώς και οι συμβασιούχοι**

μίσθωσης έργου των Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών που απασχολούνται στις εργασίες που αναφέρονται στην με αριθμό 53361/11.10.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, όπως ισχύει, **δικαιούνται των αντίστοιχων Μ.Α.Π.**, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση.

Ακολούθως, καθορίστηκε ειδικά ότι με το **άρθρο 43 § 4 του ν. 4484/2017** ότι για τις παροχές που έχουν στόχο τη διασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας των συνθηκών εργασίας, προβλέπεται η χορήγησή τους αποκλειστικά και μόνο σε είδος.

Από τη ρύθμιση αυτή εξαιρούνται και τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και το γάλα προηγούμενων ετών (πριν από το 2017 δηλαδή) εργαζομένων στους Ο.Τ.Α., τα οποία μπορεί να καταβάλλονται σε χρήμα, σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις.

Συνεπώς, από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται από την 31η-7-2017 και εφεξής δεν επιτρέπεται η αποτίμηση σε χρήμα των Μέσων Ατομικής Προστασίας (Μ.Α.Π.) και του γάλακτος τις οποίες παροχές θα πρέπει να χορηγούν αποκλειστικά και μόνο σε είδος, με την εξαίρεση των ετών 2012-2017 (όχι του 2018 που αφορά μόνο τους εργαζόμενους στο ΕΚΑΒ).

Σύμφωνα με την **αποφ. 314/2017 του Κλιμάκιου Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου** κρίθηκε ότι :

«Συνεπώς επιβάλλεται πλέον η χορήγηση αποκλειστικά και **μόνο σε είδος** τόσο του **εξοπλισμού εργασίας** που προβλέπεται στο π.δ. 395/1994 και των **ειδών ατομικής προστασίας** που προβλέπονται στο π.δ. 396/1994 **όσο και των προβλεπόμενων** στο άρθρο 8 της από 28.5.2009 Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας μεταξύ της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης και της Π.Ο.Ε. – Δ.Ε.Υ.Α. **ειδών χειμερινής και θερινής ένδυσης, καθόσον και αυτά, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη της εν λόγω Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αποτελούν είδη ένδυσης ατομικής προστασίας και επομένως χορηγούνται στους εργαζομένους των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης για τη διασφάλιση της υγιεινής και της ατομικής τους προστασίας και την ασφαλή εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθεται.»**

Περαιτέρω, **κατ' άρθρ. 1 της Κλαδικής ΣΣΕ** ορίζεται ότι:

*«Στις διατάξεις της ρύθμισης αυτής υπάγονται **οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως τακτικό και δόκιμο προσωπικό** σε κάθε είδους Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης, Αποχέτευσης, Τηλεθέρμανσης, όλης της χώρας και είναι μέλη των σωματείων που ανήκουν στην Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α.»*

Έπεται, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, την Κλαδική ΣΣΕ Π.Ο.Ε.- Δ.Ε.Υ.Α., και τις σχετικές κρίσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι τόσο τα είδη ένδυσης (χειμερινά και θερινά) όσο και τα ΜΑΠ **χορηγούνται σε όλους τους εργαζομένους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ΣΣΕ (όχι μόνον ΙΔΑΧ),** ήτοι **«εργαζόμενους που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως τακτικό και δόκιμο προσωπικό σε κάθε είδους Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης, Αποχέτευσης, Τηλεθέρμανσης, όλης της χώρας και είναι μέλη των σωματείων που ανήκουν στην Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α.»**

Διαφορετική ερμηνεία θα οδηγούσε σε παραβίαση της ΣΣΕ, των ισχυουσών διατάξεων πδ 369/1994, και **της συνταγματικής αρχής της ίσης μεταχείρισης εργαζομένων οι οποίοι τελούν υπό της ίδιες συνθήκες εργασίας.**

Προς απάντηση του δευτέρου ερωτήματος, είναι σύνηθες η παροχή των ειδών ένδυσης – χειμερινής/θερινής- (όπως ορίζονται στο άρθρο 8 της Κλαδικής ΣΣΕ) σε όλους τους εργαζομένους της Δ.Ε.Υ.Α. (ήτοι εργαζόμενους που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ως τακτικό και δόκιμο προσωπικό – άρθρ. 1 Κλαδική ΣΣΕ Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α.) διότι όπως έκρινε το Ελεγκτικό Συνέδριο «αυτά, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη της εν λόγω Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αποτελούν είδη ένδυσης ατομικής προστασίας και επομένως χορηγούνται στους εργαζομένους των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης – Αποχέτευσης για τη διασφάλιση της υγιεινής και της ατομικής τους προστασίας και την ασφαλή εκπλήρωση των καθηκόντων που τους ανατίθεται.»

Περαιτέρω, **αναφορικά με τα Μέσα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)**, αυτά χορηγούνται στους εργαζόμενους σύμφωνα με τις διατάξεις των ΠΔ 395/1994 και 96/1994, ανάλογα με την φύση της εργασίας τους, ως υποκρύπτουσα και ενέχουσα κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία του εργαζομένου. Ειδικότερα στην πρόσφατη ΚΥΑ 43726/07.06.2019 (ΦΕΚ Β' 2208) καθορίζονται οι κατηγορίες/κλάδοι/ειδικότητες εργαζομένων που υποχρεωτικά λαμβάνουν τα ΜΑΠ από τον εργοδότη .

Περαιτέρω στην ίδια ΚΥΑ ορίζεται ότι **«στους μόνιμους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου, Αορίστου και Ορισμένου Χρόνου, καθώς και στους συμβασιούχους μίσθωσης έργου των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των νομικών προσώπων αυτών, ανάλογα με τον κλάδο/ειδικότητα, τον χώρο και το αντικείμενο εργασίας, παρέχονται τα**

αναγκαία μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ), καθώς και οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις και εμβολιασμοί για την ατομική προστασία αυτών, που περιλαμβάνονται, αντίστοιχα, στις ακόλουθες περιπτώσεις Ι και ΙΙ»

Από την συστηματική ερμηνεία των ως άνω διατάξεων (ΚΥΑ 43726/07.06.2019, ΠΔ 396/1994 και Κλαδική ΣΣΕ Π.Ο.Ε. – Δ.Ε.Υ.Α.) αλλά και από τον σκοπό του νομοθέτη, συνάγεται ότι όσον αφορά τα ΜΑΠ, αυτά χορηγούνται από τον εργοδότη (Δ.Ε.Υ.Α.) στους μόνιμους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου, Αορίστου και Ορισμένου Χρόνου, καθώς και στους συμβασιούχους μίσθωσης έργου της Δ.Ε.Υ.Α., ανάλογα με την εργασία τους και τον κλάδο/ειδικότητα. **Ήτοι τα ΜΑΠ και ο εξοπλισμός εργασίας χορηγούνται όχι σε όλους εν γένει τους εργαζομένους, αλλά στο τεχνικό προσωπικό, του οποίου η φύση των εργασιών που παρέχουν, ενέχει κινδύνους για την υγεία και ασφάλεια αυτών.** Συνεπάγεται ότι στο διοικητικό προσωπικό δεν χορηγούνται ΜΑΠ διότι δεν υφίσταται από τη φύση των καθηκόντων που εκτελούν κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια τους.

Σύμφωνα με την **ΚΥΑ 43726/7-6-2019 (ΦΕΚ 2208/τ. Β'/8-6-2019)** στους εργαζόμενους στους οποίους παρέχονται Μ.Α.ΑΠ. χορηγείται ένα (1) λίτρο φρέσκο γάλα σε ημερήσια βάση και σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας χορήγησής του, κατά τον ανωτέρω χρόνο, χορηγείται ίση ποσότητα γάλακτος μακράς διάρκειας, ενώ η διανομή του γίνεται στους χώρους εργασίας.

Συμπερασματικά η κατάσταση διαμορφώνεται ως εξής:

- Αφενός, τα είδη ένδυσης (χειμερινής και θερινής) χορηγούνται σε όλους τους εργαζομένους της Δ.Ε.Υ.Α. (ΙΔΑΧ – ΙΔΟΧ), στο τεχνικό και διοικητικό προσωπικό.

- Αφετέρου, τα ΜΑΠ και ο εξοπλισμός εργασίας χορηγούνται επιπλέον των ειδών ένδυσης, σε εκείνους τους εργαζομένους, των οποίων η φύση των καθηκόντων ως τεχνική ενέχει κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία αυτών.
- Παρομοίως το γάλα χορηγείται ως ανωτέρω, όπως τα ΜΑΠ, ήτοι σε όλους εκείνους τους εργαζομένους των οποίων η φύση των καθηκόντων ως τεχνική ενέχει κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία αυτών, ανεξαρτήτως εάν είναι Αορίστου ή Ορισμένου χρόνου.
- Τα είδη ένδυσης, τα ΜΑΠ και το γάλα χορηγούνται αποκλειστικά σε είδος (όχι σε χρήμα).

Αθήνα, 10/12/2019

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Νομικός Σύμβουλος της Ε.Δ.Ε.Υ.Α.

Πάνος Ζυγούρης